

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**M. Adami, Scriptoris Vetvsti, Historia Ecclesiastica,
Religionis Propagatae Gesta, Ex Hammabvrgensi
Potissimum Atque Bremensi Ecclesiis, Per Vicina
Septentrionis Regna**

Adamus <Bremensis>

Helmetadi[i], 1670

II. Hlvdovici Imp. Diploma De Fvndatione Archiepiscopatvs
Hammabvrgensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11096

Signum Domini q
sanctissimi.

Caroli Regis

q Karoli
regis invi-
cissimi.

LVILO Archiepiscopus Mogunciensis recognovi.
HILDEBALDVS Archiepiscopus Coloniensis &
sacri Palacij Capellanus, recognovi.

AMALHARIVS Treverensis Archiepiscopus re-
cognovi.

Data III. Kalendas Iulij, Anno Domini & incarnacio-
nis DCCCLXXXVI. Indictione XII. anno autem regni Domi-
ni Karoli. XIII. Actum Maguncie feliciter. AMEN.

II.

HLVDOVICI IMP. DIPLOMA
DE FVNDATIONE ARCHIEPISCOPATVS
HAMMABVGENSIS.

Exeat uti hic typis exscriptum est, in Syntagmate Scriptorum Septentr.
verum Erpoldi Lindembrogii, pag. 143. & 144. Ex Philippi vero Cesaris
Triapostolatu Septentr. Petrus Lambecius Auctar. lib. 1. rerum Hamburg.
p. 354. inseruit. Unde Variantes lectiones hic desumpta sunt:

In nomine Domini Dei & Salvatoris nostri JESV
CHRISTI, HLVDOVICVS divina [a favente &]^a Deest
propitiantia clementia Imperator Augustus. ^b favente &

Specialibus cujusque fidelium nostrorum necessita-
tibus ^b prospectius subveniendum esse Imperialis au-
toritas monstrat, quanto magis ad debitam generali-
tatis providentiam equum dignumque pertinet, ut Ecclesie
Catho-
^b legitur
prospectus.

e additur suo
 d provectu
 e adhibea-
 mus.
 f Aquilo-
 nalibus.
 g gente vi-
 delicet Da-
 norum sive
 Sveonum.
 h Desunt
 ibi hic pa-
 renthesi
 inclusa.
 i Episcopa-
 lem.
 k gratia.
 l haberent
 incelsiter.

Catholica atque Apostolica, quam Christus c pretioso san-
 guine redemit, eamque nobis regendam tuendamque commi-
 sit, piam ac sollicitam in cunctis oportet gerere curam, & ut
 in ejus d prospectu vel exaltatione congruam e exhibeamus
 diligentiam novis ad ejus necessitatem vel utilitatem atque
 dignitatem pertinentibus rebus, nova imo necessaria & uti-
 lia provideamus constituta. Idcirco sanctæ Dei Ecclesiæ fi-
 lijs presentibus & futuris certum esse volumus, qualiter di-
 vina ordinante gratia nostris in diebus, f Aquilonaribus
 in partibus, in g gentibus videlicet Danorum, Suecorum,
 [h Norvveon, terræ Gronlandon, Hallingalandon,
 Islandon, Scredevindon, & omnium Septentrionalium
 & Orientalium Nationum] magnum caelestis gratia prædica-
 tionis sive acquisitionis patēfecit ostium. Ita ut multitudo
 hinc inde ad fidem Christi conversa, mysteria cœlestia, Eccle-
 siasticaque subsidia desiderabiliter expeteret. Vnde Domino
 Deo nostro laudes immensas persolventes extollimus, qui no-
 stris temporibus & studiis sanctam ecclesiam, sponsam videli-
 cet suam, in locis ignotis sinit dilatari atque proficere. Quam-
 obrem unacum sacerdotibus cæterisque Imperii nostri fide-
 libus, hanc Deo dignam cernentes causam valde necessariam,
 atque futuræ Ecclesiæ dignitati proficuum, dignum duximus,
 ut locum aptum nostris in finibus e videntius eligeremus, ubi
 sedem i Archiepiscopalem, per hoc nostræ auctoritatis præce-
 ptum statueremus, unde omnes illæ barbaræ nationes æternæ
 vitæ pabulum facilius uberiusque capere valerent, & sitien-
 tes salutis k gratiam præ manibus vel oculis haberent, l in-
 super

Super & magnorum progenitorum nostrorum sacralucran-
 di studia nostris in diebus nunquam deficerent. n Progeni-
 tor etenim noster gloriose memoriae KARVLVS omnem
 Saxoniam Ecclesiasticae religioni subdidit, jugumque Chri-
 sti adusque terminos Danorum atque Slavorum, corda
 ferocia ferro perdomans docuit, ubi inter has utrasque gen-
 tes o Danorum sive VVinedorum ultimam Saxonie
 partem sitam & diversis periculis, temporalibus videlicet
 & spiritualibus, interiacentem perspiciens, Pontificalem ibi-
 dem sedem fieri decrevit trans Albiam. Vnde postquam
 terram p Transalbianorum laxata captivitate, quam ob
 multam perfidiam in ipsis Christianitatis initiis patratam
 per septennium passi sunt, ne locus ille a barbaris invadere-
 tur q Ekeberto Comiti restituere praeceperat, non jam vi-
 cinis Episcopis r committere voluit. Sed ne quisquam eo-
 rum hanc sibi deinceps parochiam vindicaret, ex remotis Gal-
 liae partibus quendam Episcopum Amalarium nomine dire-
 xit, qui primitivam Ecclesiam ibidem consecraret. Sed & ei-
 dem Ecclesiae sacras reliquias, ac plura Ecclesiastica mune-
 ra, pia largitate specialiter destinare curavit. Postmodum
 vero captivis optatam ad patriam undique confluentibus, e-
 andem parochiam cuidam presbytero f Heride nomine spe-
 cialiter commendavit, quem univ[er]se t Transalbianorum
 Ecclesiae, u ne ad ritum x relaberetur gentilium, vel quia
 lucrandis adhuc gentibus locus ille videbatur aptissimus, dis-
 posuerat consecrari y Archiepiscopum, ut z ipsi occasione vel
 auctoritate summa in ipsis terminis gentium, sedulitate pra-
 dicandi

m Deest
 nostrorum
 n genitor

o Danorū
 videlicet
 sive Wan-
 delorum.

p Nordal-
 bingorum,
 q Ekeberto.
 r Additur
 locum illū.

a Heridac.
 t Nordal-
 bingorum.
 u additur
 videlicet.
 x relaberē-
 tur gentiū.
 y Episcopū.
 z Ipsa.

dicandi sancta multiplicaretur Ecclesia, dum vicinorum ipsi-
 us novitatis Episcoporum multa latitudinis cura non sufficie-
 bat discurrere per omnia. Delegavit etiam eidem presby-
 tero quandam cellam a Rodenach vocatam, quatenus ei-
 dem loco periculis circumdato fieret supplementum. Sed quia
 consecrationem jam dicti viri, velox ex hac luce transitus
 pii genitoris nostri b fieri prohibuit. Ego autem, quem di-
 vina clementia in sedem regni ejus asciverat, cum in multis
 Regni c negotiis insisterem, hoc quoque d prædictum pa-
 tris mei studium, velut Regni in finibus e minus cautè ad-
 tenderem, & prædictam parochiam vicinis Episcopis interim
 commendavi. Nunc autem tam propter supra scripta Ec-
 clesiastica lucra in gentibus demonstrata, quam & propter
 votum pii genitoris nostri, ne quid ejus imperfectum rema-
 neat, statuimus una cum consensu Ecclesiastico præfata ul-
 tima in regione Saxonica trans Albiam, in loco nuncupato
 Hammaburg, cum universa g Transalbianorum Eccle-
 sia, proprii vigoris constituere sedem Archiepiscopalem; cui
 & primum præesse, atque solenniter consecrari per manus
 Drogonis Metensis, & summæ sanctæ Palatinæ dignita-
 tis præfulis, Ansgarium fecimus Archiepiscopum, adstanti-
 bus Archiepiscopis Ebbone Remensi, Hetti Treverensi, &
 Orgaro h Moguntienſi, cum plurimis aliis generali in con-
 ventu totius Imperii nostri præsulibus congregatis: assisten-
 tibus quoque specialiter & consentientibus atque consecran-
 tibus Helingando sive VVillerico Episcopis, à quibus
 jam dictæ parochiæ partes à nobis [i & à patre nostro] sibi
 olim

a Rodnacc

b additur

in diebus

ejus.

c disponē-

dis nego-

tiis.

d prædicti.

e inseritur

peractum.

f additur:

quod dicitur

quibusdā

jam dictam

cellam ad

indam mo-

nasterium

contulit

vicinam ve-

ro paro-

chiam &c.

g legitur:

Nordalbin

gorum pio

vincia

Ecclesiæ

h Mogun-

taciensi.

i Desunt

ibi hæc

verba.

olim commendatas recepimus. Cui videlicet Ansgario k
 tam nostræ, quam sanctæ Romanæ Ecclesiæ auctoritate, quæ præ-
 hanc Deo dignam in præfatis gentibus commisimus legatio- fatis in gen-
 nem, ac proprii vigoris scribere decrevimus dignitatem. tibus hæc
 [Et quia casus præteritorum cantos nos facit in futurum, nostris in
 ne quisquam Episcoporum aliquam sibi trans Albiam, vela- diebus dia-
 licubi in prædicta parochia vindicet potestatem, certo limi- gnissima in
 te circumscriptum esse volumus, videlicet ab Albia flumi- convocati-
 ne deorsum usque ad mare Oceanum, & rursum per omnem one genti-
 Slavorum provinciam usque ad mare, quod Orientale lium vel re-
 vocant, & per omnes prædictas nationes Septentriones. demitione
 Omnes quoque paludes, infra sive juxta Albiam positas, captivorum
 cultas & incultas, infra terminos ejusdem parochiæ poni- monstrata
 mus; ut Transalbiani se & sua ab incursum paganorum, qui sunt lucra
 sepe timendus est, securius in his locis occultare queant. Desunt
 Et ut hæc nova constructio periculosis in his locis cæpta, ibidē hic
 subsistere in valeat, quandam cellam Turholt n vocatam parenthe-
 tam huic novæ constructioni, quam Archiepiscopi succes- si inclusa
 sorumque suorum in gentibus legationi pereuniter servitu- usque ad
 ram ad nostram nostræque sobolis perpetuam mercedem di- occultare
 vine offerimus Majestati. † Res p itaque præfate sedis, queant.
 & q jam dicti monasterii sub plenissima defensione, & im- in valeret,
 munitatis tuitione volumus ut consistant, r ut liceat s nec præva-
 venerabili Archiepiscopo prædicto, suisque successoribus, lente bar-
 ac omni clero sub eorundem regimine constituto, quiete in barorum
favitia dei
periret,
quādā &c.
n nuncupa-
tam.
o obtulim;
 † Vide in fra, que
 hic in di- sta editio-
 ne inse- ne inse-
 runtur. runtur.
 p quoque p quoque
 q præscri- q præscri-
 pri. pri.

Aa 2

Dei

v adduntur & hic nonnulla, quæ infra vide sub hoc signo. f prædicto venerab.

t degerē. **Dei servitio t gerere, & pro nobis, proleque nostra, atque**
 u imperii **statu totius Imperii, u divinam misericordiam exorare.**
 nostri. **Et ut hæc autoritas sui vigoris perpetuam obtineat firmita-**
 annuli. **tem, manu propria subter eam firmavimus, & x sigilli no-**
 stri impressione signare iussimus.

y Hic pa-
 venthesi
 inclusa
 desunt ibi

[y Signum Hlodevici piissimi Imperatoris.
 Hirminmarus Notarius ad vicem Theo-
 donis recognovi.)

z & hæc
 ibi desunt.

Data Idus Maii Anno XXI. Imperij Domini Hlodevici
 piissimi Augusti, Indictione XII. Actum Aquisgrani in
 Palatio regio, in Dei nomine feliciter. AMEN. (Z. Anno
 Domini Iesu Christi, DCCCXXXIV.)

† Post Maiestati in Philippi Caesaris editione additur : Homines
 quoque, qui eiusdem Cella beneficia habere videntur, ab omni expeditione vel
 militia absolvimus, ut idem venerabilis Episcopus ad hanc Deo dignam per-
 agendam in provisis temporibus legationem, nullum in hoc paratur impedi-
 mentum. Dona vero que ex eadem Cella nostris partibus dare solebant, &
 nobis quoque successoribusque nostris similiter dari volumus. His exceptis
 maius minusve in convocatione paganorum, vel redemptione captivorum, sive
 eiusdem sedis supplemento multi modis periculis circumdato, vel ibidem Deo
 militantium solatio, ob amorem Dei ac B. Sixti Confessoris eius, perpetuo
 delegamus. Res quoque &c.

* Post consistant lit. r. sequitur, & tueantur, ita ut nullus iudex pu-
 blicus, aut alia qualibet potestate publica prædita persona, de eorum rebu-
 freda, tributa, mansionaticos vel paratas, aut teloneum, vel fideiussores tolle-
 re, aut homines ipsorum tam litos, quam ingenuos super terram eorum ma-
 nentes distringere; nec ullas publicas functiones, aut redibitiones, vel illicitas
 occasiones requirere vel exigere præsumat. Sed liceat &c.